

Brandmus *Apodemus agrarius* påträffad i Sverige

För första gången har ett fynd av brandmus kunnat dokumenteras i Sverige, nämligen i Ödeshögs kommun i februari 2009. Brandmusen hör till samma släkte som våra två arter skogsmöss men är mer brunröd och känns lätt igen på sin svarta ryggstrimma.

TEXT & FOTO: GEBBE BJÖRKMAN

Fredagen den 6 februari 2009 tillvaratog Christer Eriksson, anställd vid företaget Flensted Ole AB – som tillverkar potatisprodukter i Ödeshögs kommun i Östergötland – en annorlunda färgad mus som han förmodade var en buskmus *Sicista betulina*. Han hade vid ett flertal tillfällen under knappt tre års tid observerat sammanlagt ett trettiotal liknande möss vid fabriken arbetsbord för från Danmark inkommande potatiscontainrar, men vid varje tillfälle frisläppte han dessa möss och slängde döda exemplar. Eftersom detta hade kommit till vår kännedom ombads Christer att han skulle meddela nästa gång det hände. Det dröjde bara två veckor innan ytterligare två levande brandmöss och en död individ tillvara-

togs på samma sätt. Enligt chauffören såg han den 6 februari minst tio levande brandmöss kila omkring på avlastningsbandet.

De aktuella transporterna kommer från en och samma gård på Jylland. Denna uppgift är faktiskt också intressant, eftersom brandmus enligt uppgift inte ska förekomma på Jylland utan bara på Lolland, Falster och Mön.

Den mus som fångades in den 6 februari tillvaratogs av undertecknad för dokumentation, och den finns i skrivande stund (mitten av februari) ännu vid god vigör i ett terrarium. Musen fotograferades omedelbart och bilderna sändes till Peter Nilsson på

Sveriges första dokumenterade brandmus Apodemus agrarius påträffades i Östergötland i februari 2009. Brandmusen förekommer naturligt från centrala och östra Europa och österut genom stora delar av Asien ända bort till Korea och Taiwan. Den finns så långt västerut som i Finland – där den möjligen håller på att expandera – och i delar av Danmark.

Björkman, G. 2009. Brandmus *Apodemus agrarius* påträffad i Sverige – Fauna och Flora 104(1): 20–21.

I potatislaster från Danmark importerade av Flensted Ole AB i Ödeshög, Östergötland har flera brandmöss påträffats i februari 2009, såväl levande som döda. Flera av dem har släppts ut eller smitit, och frågan är om de är kapabla att bilda en frilevande population i området.

Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm, som bekräftade att detta var det första dokumenterade fyndet av brandmus *Apodemus agrarius* i Sverige.

Brandmus är en skogsmusart. Tillvarataget djur är i storlek med eller t.o.m. något mindre än mindre skogsmus med en karaktäristisk brunröd ovansida med en svart strimma, en s.k. ål från pannan mellan ögonen till svansroten. Öronen är runda och tydliga, kanske något mindre i omfång än hos de andra skogsmössen, och ögonen är som svarta pepparkorn. Huvudet är något gråsprängt, och undersidan är helt vit med ganska klar avgränsning mot sidan.

Överläppen är kluven, vilket är typiskt för de riktiga mössen, och detta tillsammans med den knappt kroppslånga svansen skiljer den från buskmus som den annars genom sin teckning eventuellt kan förväxlas med.

Det är sällan nya arter däggdjur påträffas i vårt land, senast var det frågan om fladdermusen pipistrell *Pipistrellus pipistrellus*, men intressant är parallellen med dvärgmus *Micromys minutus* som påträffades i Dalsland

i mitten på 1980-talet. Det förmodades först att den inkommit via transporter, men nu vet vi att dvärgmöss hölls i hobbyodling och att unga djur släpptes ut i det fria (pers. komm. J. Hagberg). Senare har en liten och växande population av dvärgmus etablerat sig i Skåne – även dessa djur härstammar från ungar som släppts ut från hobbyodling. Arten har även påträffats så långt norrut som i Kalix (se Fauna och Flora nr 2/2005 och 1/2008). Dessa har säkerligen också fått mänsklig transporthjälp.

Nu öppnar sig den unika möjligheten att kunna följa upp en eventuell etablering av ett nytt människotransporterat däggdjur för landet – brandmusen i Ödeshögs kommun. Här finns alla fakta framme i ljust. ■

Gebbe Björkman

Ateljé Gebbe

Storgatan 13, 599 31 Ödeshög

E-post: gebbe@telia.com